

ELDRAØKIÐ

Annika Olsen: Avgerðin er tikin

Tað stóra takið at smíða lógirnar er tikið, men enn er nógv praktiskt arbeiði at gera, áðrenn eldraøkið kann avhendast til kommunurnar á nýggjárinum, ásannar almannamálaráðharrin. Hon vil ikki leggja seg út í samráðingarnar millum kommunurnar og Fíggjarmálaráðið um smálutirnar í tí fíggjarligu avrokningini, men hon góðtekur als ikki nakra rokning frá Heilsumálaráðnum fyri røktarkrevjandi eldri fólk, sum eru innløgð á sjúkrahús

Ingolf S. Olsen

Annika Olsen (F), landsstýrskvinna í almannamálum, hevur havt sínar dystir og ofta hørdi samanbrestir bæði í Løgtinginum og í samskiftinum við kommunurnar í sambandi við politiska takið at leggja eldraøkið út til kommunurnar at umsita. Eftir upprunaligu tíðarætlanini skuldi økið langt síðani verið yvirtikið av kommununum, men nú liggur tað rættiliga fast, at yvirtøkan verður framd 1. januar 2015, um slakar níggju mánadur.

- Tað stendur í løgtingslógini um heimatænastu og eldrarøkt, sum júst er samtykt, at kommunurnar skulu yvirtaka eldraøkið 1. januar næsta ár, so soleiðis verður tað. Tað er ikki longur ein samráðingarspurningur. Ymiskt praktiskt er eftir á fáa upp á pláss, millum annað eru arbeiðsbólkar settir at greina ymiskt, eitt nú markamót millum land og kommunur. Og kommunurnar eru ikki lidnar at samráðast við Fíggjarmálaráðið um allar smálutirnar í tí fíggjarligu avrokningini. Tað er greitt, at partarnir skulu semjast um tað, og tað gera teir sjálvandi, sigur Annika Olsen.

Semja um lógir

Hon leggur tó dent á, at hon ikki ætlar at leggja seg út í tann fíggjarliga partin og

harvið málsøkið hjá floksformanni sínum Jørgeni Niclasen.

- Men eg kundi væl hugsað mær at sæð, hvat tað er, sum kommunurnar eru ónøgðar um á fíggjarliga økinum, tí tað hevur verið full semja um høvuðstættirnar í lógargrundarlagnum, sum neyvt ásetir uppgávnar og ábyrgdina hjá kommununum. Stríð hevur verið um, hvussu økini skuldu siggja út í samstarvslógini, og hvussu samstarvið skal skipast, men tað endaði við, at vit gjørdur eitt kompromis, sum tað síðani var semja um, sigur almannamálaráðharrin.

- Eg veit tó væl, at summi ting kunnu verða trupul at gera upp, til dømis demensplássini, sigur hon.

Tað verður betri

Báðar lógirnar, "Løgtingslóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m." og "Løgtingslóg um kommunalt samstarv á eldraøkinum", vórðu endaliga samtyktar í Løgtinginum 28. mars.

- Tá endaði kjakið um hvørt eldraøkið skal vera lands ella kommunal uppgáva burturav, og eg fegnist um, at tað loksins er veruleiki, at kommunurnar fáa eldraøkið at umsita".

- Eg vænti avgjørt, at tað verður betri tá, tí umsitingin og høvuðsábyrgdin kemur tættari at borgarunum. Tað fer eisini at bera betri til at finna serligar lokalar loysnir

á summum økjum, sigur Annika Olsen.

- Vit fara helst at siggja barnasjúkur í skipanini ta fyrstu tíðina, treyðugt so, men sum frá líður verður hetta besta loysnin. Sjálvandi fara kommunurnar at megna uppgávuna. Um vit samanbera við dagstovnaøkið, so yvirtóku tær tá eitt øki, sum als ikki var útbyggt. Ta útbyggingina hava tær sjálvar staðið fyri síðani og hava megnað ta uppgávuna til lítar. Við eldraøkinum er talan hinvegin um eitt væl útbyggt øki, sum tær skulu yvirtaka, so tað verður ongin trupulleiki, sigur hon.

Men tá alt nú verður betri undir kommununnar leiðslu, merkir tað so, at hon sjálf ikki hevur gjørt sítt arbeiði til lítar, nú hon sjálf varðar av umsitingini?

- Tað kanst tú siga, men veruleikin er, at eg sleppi ikki nógv væl at stýra økinum, tí so nógvir eldrabústovnar frammanundan eru kommunalir sjálvsognarstovnar. Nú verða tað eigararnir sjálvir, ið skulu umsita og stýra, og tað er eisini tað mest ruddiliga, sigur Annika Olsen.

Ósemja við Karsten

Eina ósemju eigur hon tó sjálf eftir at loysa, og hon er við Karsten Hansen, heilsumálaráðharran. Hann hevur nevniliga fyri stutt

- Tað stendur í løgtingslógini um heimatænastu og eldrarøkt, sum júst er samtykt, at kommunurnar skulu yvirtaka eldraøkið 1. januar næsta ár, so soleiðis verður tað. Tað er ikki longur ein samráðingarspurningur, sigur Annika Olsen, landsstýrskvinna í almannamálum

síðani hótt við at senda rokning til Almanna-verkið fyri sjúklingar, sum eru liðugt viðgjørdir á sjúkrahúsi, men ikki kunnu sendast heim, tí teir eru røktarkrevjandi, og onki røktarheimpláss er fyri teimum í heimkommununi.

- Eg eri ikki samd við Karsten Hansen um hatta, og eg góðtaki tað als ikki, um slíkar rokningar fara at koma til Almanna-verkið og frá næsta ár til kommunurnar. Hasin trupulleikin eigur at kunna loysast á friðarligan hátt, eitt nú við at sjúkrahúsini í góðari tíð boða avvarðandi kommunu frá, tá tey vita, at ein sjúklingur fær brúk fyri røkt, tá hann verður útskrivaður. Um kommunan veit tað í góðari tíð, ber eisini til at finna eina loysn, so sjúklingurin kann útskrivast, sig-

ur Annika Olsen avgjørd og leggur afturat:

- Vit mugu hugsa um tænaastuna og tilboðini, vit skulu veita okkara borgarum, og borgarin – sjúklingurin – fær tað ikki betri av, at vit senda rokningar millum myndugleikarnar.

Fyribyrging

Tó at eldraøkið verður lagt út til kommunurnar, verður tað framhaldandi almanna-málaráðharrin, ið hevur evstu politisku ábyrgdina av økinum, og tí er hon eisini áhugað í, at tað fær eina trygga framtíð.

- Um málsøkið framhaldandi skuldi hoyrt undir mína umsiting, so vildi eg fram eftir lagt størstu orkunna í fyribyrging og endurmenning, og tað vænti eg eisini, at kommunurnar fara

at gera. Nógvir bústovnar eru bygdir seinastu árinum – bara seinastu fyra árinum hava vit fingið 132 búpláss afturat – og eg vænti ikki nakran eksplosivan tørv á tí økinum tey næstu árinum.

- Tí við góðari fyribyrging og rehabilitering í einari væl virkandi heimatænastu, heimasjúkrarøkt og økis-terapi, fara okkara eldru at klára seg væl longri í egnum heimi enn í dag. Kanningar aðra staðir vísa, at tað ber til at leingja tíðina heima við fimm árum á henda hátt. Og tey allar flestu vilja eisini helst vera heima hjá sær sjálvum. Á tí sosialu síðuni verður so helst tørvur á at hava fleiri og fleirtáttað tilboð um eitt nú dagtilhald, sigur Annika Olsen.